

Sylabus školenia AI Act pre pedagógov

Názov školenia

AI Act pre pedagógov, bezpečné a zodpovedné používanie umelej inteligencie v škole

Rozsah školenia

Celkový rozsah školenia je **10 hodín**.

Školenie je rozdelené na tri vzdelávacie bloky po tri hodiny a jednu hodinu samostatnej práce s AI gramotnostným asistentom.

Blok 1: AI Act a AI gramotnosť v škole, 3 hodiny

Blok 2: Bezpečná práca s generatívnou AI v pedagogickej praxi, 3 hodiny

Blok 3: AI pri hodnotení, ľudský dohľad a pravidlá školy, 3 hodiny

Samostatná práca: rozhovor s AI gramotnostným asistentom, 1 hodina

Cieľová skupina

Školenie je určené pre učiteľov základných škôl, stredných škôl, školských digitálnych koordinátorov, vedenie škôl, metodikov, vychovávateľov a ďalších pedagogických alebo odborných zamestnancov, ktorí používajú alebo plánujú používať AI pri príprave výučby, komunikácii, tvorbe materiálov, spätnej väzbe, hodnotení alebo riadení školských procesov.

Hlavný cieľ školenia

Účastník po absolvovaní školenia rozumie základným požiadavkám AI Actu v školskom prostredí, vie bezpečne používať generatívnu AI pri pedagogickej práci, pozná riziká pri práci s údajmi žiakov, vie rozlíšiť bezpečné asistované použitie AI od rizikového alebo nevhodného použitia a dokáže preukázať svoju AI gramotnosť v rozhovore s AI asistentom.

Profil absolventa

Absolvent vie vysvetliť, čo je AI systém a generatívna AI v praktickom školskom jazyku. Vie pomenovať príležitosti a riziká AI pri výučbe. Vie pracovať s AI bez vkladania osobných a citlivých údajov žiakov. Vie overovať výstupy AI a nepovažuje ich automaticky za pravdivé. Vie rozlíšiť prípravu učebných materiálov od hodnotenia žiakov. Vie identifikovať situácie, v ktorých musí zostať rozhodnutie na človeku. Vie použiť AI ako pomocníka, nie ako náhradu pedagogického úsudku. Vie absolvovať diagnostický rozhovor s AI gramotnostným asistentom a na základe spätnej väzby si doplniť slabé oblasti.

Blok 1: AI Act a AI gramotnosť v škole

Rozsah: 3 hodiny

Cieľ bloku

Účastník pochopí, prečo sa AI Act týka aj škôl, čo znamená AI gramotnosť, aké roly môže škola pri používaní AI mať a prečo je školské prostredie citlivé z pohľadu práv žiakov, férovosti, nediskriminácie a ľudského dohľadu.

Obsah bloku

1. hodina: AI Act zrozumiteľne pre pedagógov

Úvod do AI Actu, prečo vznikol a čo chce chrániť. Vysvetlenie pojmov AI systém, poskytovateľ, používateľ, nasadzovateľ, dotknutá osoba, AI gramotnosť a ľudský dohľad. Praktické vysvetlenie článku 4 AI Actu ako povinnosti vytvárať primeranú úroveň znalostí a zručností u ľudí, ktorí AI používajú pri svojej práci.

Účastník sa naučí rozumieť AI Actu nie ako právnickému textu, ale ako praktickému rámcu pre bezpečné používanie AI v škole.

2. hodina: Riziká AI v školskom prostredí

Prehľad rizikového prístupu AI Actu. Rozlíšenie medzi bežným použitím AI, transparentnosťami povinnosťami, vysokorizikovým použitím a zakázanými praktikami.

Školské príklady zahŕňajú prípravu pracovného listu, tvorbu testu, vysvetlenie učiva, spätnú väzbu žiakovi, návrh známky, automatické hodnotenie, monitorovanie testov a odporúčanie vzdelávacej dráhy žiaka.

Osobitne sa vysvetlí, prečo AI pri hodnotení výsledkov učenia, prijímaní alebo zaraďovaní žiakov môže patriť medzi vysokorizikové použitia.

3. hodina: Mapa používania AI v škole

Praktické cvičenie, účastníci si vytvoria vlastnú mapu používania AI. Pri každom prípade použitia určia účel, používaný nástroj, typ údajov, zapojené osoby, potenciálne riziko, potrebnú mieru kontroly učiteľom a odporúčané bezpečnostné pravidlo.

Výsledkom je prvá verzia osobnej alebo školskej karty používania AI.

Výstup bloku

Účastník má vyplnenú základnú kartu používania AI v pedagogickej praxi a vie zaradiť bežné školské situácie podľa miery rizika.

Blok 2: Bezpečná práca s generatívnou AI v pedagogickej praxi

Rozsah: 3 hodiny

Cieľ bloku

Účastník sa naučí používať generatívnu AI pri príprave výučby, tvorbe materiálov, diferenciacii učiva a spätnej väzbe tak, aby minimalizoval riziká, chránil údaje žiakov a zachoval odbornú kontrolu nad výsledkom.

Obsah bloku

1. hodina: Ako generatívna AI funguje a kde robí chyby

Praktické vysvetlenie jazykových modelov, generovania odpovedí, halucinácií, neúplných alebo nepravdivých tvrdení, skreslení a potreby overovania.

Účastníci sa učia rozlišovať medzi textom, ktorý znie presvedčivo, a textom, ktorý je overený. Dôraz sa kladie na to, že AI výstup nie je automaticky pravda, ale pracovný návrh, ktorý musí učiteľ posúdiť.

2. hodina: Údaje žiakov, anonymizácia a bezpečné zadávanie promptov

Čo učiteľ môže a nemôže vkladať do verejných AI nástrojov. Rozdiel medzi anonymizovaným zadáním, pseudonymizovaným príkladom a osobným údajom.

Práca s menami, známkami, zdravotnými znevýhodneniami, špeciálnymi potrebami, fotografiami, hlasom a citlivým kontextom žiaka.

Praktická zásada: do bežného AI nástroja nevkladám nič, čo by umožnilo identifikovať konkrétneho žiaka alebo zbytočne odhaliť jeho osobnú situáciu.

3. hodina: Promptovanie pre učiteľov

Účastníci tvoria bezpečné prompty pre školskú prax. Príprava vyučovacej hodiny, tvorba otázok, zjednodušenie textu pre mladších žiakov, diferenciacia úloh, návrh aktivít, tvorba príkladov, návrh spätnej väzby a kontrola zrozumiteľnosti zadania.

Každý prompt obsahuje jasný účel, ročník, predmet, očakávanú úroveň, obmedzenia, požiadavku na overiteľnosť a upozornenie, že AI nemá rozhodovať namiesto učiteľa.

Výstup bloku

Účastník má vytvorenú sadu minimálne piatich bezpečných promptov použiteľných v jeho predmete a vie vysvetliť, aké údaje do AI nástroja nevkladá.

Blok 3: AI pri hodnotení, ľudský dohľad a pravidlá školy

Rozsah: 3 hodiny

Cieľ bloku

Účastník pochopí, kde je hranica medzi prípustnou pomocou AI a rizikovým zásahom do hodnotenia žiaka. Naučí sa vytvárať pravidlá pre používanie AI v škole a pripraviť sa na záverečný rozhovor s AI gramotnostným asistentom.

Obsah bloku

1. hodina: AI a hodnotenie žiakov

Rozlíšenie medzi pomocou pri tvorbe hodnotiacich kritérií a automatizovaným hodnotením výsledkov žiaka.

Bezpečné použitie zahŕňa návrh rubriky, kontrolu zrozumiteľnosti zadania, návrh formatívnej spätnej väzby a tvorbu modelových odpovedí.

Rizikové použitie zahŕňa automatické známkovanie, rozhodnutie o výsledku žiaka, zaradenie žiaka podľa AI odporúčania a monitorovanie správania pri testoch.

Účastník pochopí, že pri hodnotení môže AI pomáhať s prípravou alebo konzultáciou, ale finálne pedagogické rozhodnutie musí zostať na človeku.

2. hodina: Férovosť, vysvetliteľnosť a ľudský dohľad

Čo znamená férové používanie AI v škole. Riziká skreslenia, jazykového zvýhodnenia, neprimeraných kritérií, nesprávnej interpretácie odpovede žiaka, ignorovania veku, kontextu alebo špeciálnych potrieb.

Princíp ľudského dohľadu: AI môže upozorniť, navrhnúť, porovnať alebo zhrnúť, ale učiteľ musí rozumieť dôvodu a finálne rozhodnutie musí zostať na ňom.

3. hodina: Školská AI politika v jednoduchej verzii

Účastníci pripravujú návrh pravidiel pre používanie AI v škole.

Rozlišujú oblasti, kde je AI odporúčaná, kde je povolená s kontrolou, kde je nevhodná a kde je zakázaná.

Pravidlá sa týkajú učiteľov, žiakov a vedenia školy. Zahŕňajú prácu s údajmi, transparentnosť voči žiakom, používanie AI pri domácich úlohách, používanie AI pri hodnotení a dokumentovanie absolvovania AI gramotnosti.

Záver bloku pripraví účastníka na samostatný rozhovor s AI gramotnostným asistentom.

Výstup bloku

Účastník má návrh jednoduchej školskej AI dohody alebo osobného pravidla používania AI vo vyučovaní a vie pomenovať hranice použitia AI pri hodnotení.

Samostatná práca: Rozhovor s AI gramotnostným asistentom

Rozsah: 1 hodina

Cieľ samostatnej práce

Účastník absolvuje individuálny rozhovor s AI asistentom, ktorý mu kladie otázky z AI gramotnosti, reaguje na jeho odpovede, kladie doplňujúce otázky a na konci vyhodnotí jeho aktuálnu úroveň AI gramotnosti.

Výhodou je opakovateľnosť. Účastník môže rozhovor absolvovať viackrát, až kým nedosiahne odporúčanú úroveň.

Charakter rozhovoru

Rozhovor nie je klasický test. Asistent sa s účastníkom rozpráva, overuje praktické porozumenie a postupne sa pýta na školské situácie.

Asistent nehodnotí len správnosť definícií, ale najmä schopnosť bezpečne konať v pedagogickej praxi.

Priebeh samostatnej práce

Prvých 5 minút slúži na vstupné oboznámenie. Účastník dostane informáciu, že asistent ho nebude nachytávať, ale bude overovať praktické porozumenie AI v školských situáciách.

Nasledujúcich 35 až 40 minút prebieha rozhovor. Asistent kladie otázky z oblastí AI gramotnosti, bezpečnosti, údajov, halucinácií, hodnotenia, férovosti, ľudského dohľadu a školských pravidiel. Otázky sú situačné, nie encyklopedické.

Posledných 15 až 20 minút slúži na vyhodnotenie. Asistent vytvorí profil AI gramotnosti, pomenuje silné oblasti, slabé oblasti, odporúčania na doplnenie a odporúčanú ďalšiu prax.

Hodnotené oblasti

1. Pochopenie toho, čo je AI a čo nie je AI.
2. Pochopenie limitov generatívnej AI, najmä halucinácií a potreby overovania.
3. Bezpečná práca s údajmi žiakov.
4. Schopnosť anonymizovať zadanie alebo príklad.
5. Použitie AI pri príprave výučby.

6. Použitie AI pri tvorbe učebných materiálov.
7. Použitie AI pri spätnej väzbe žiakovi.
8. Rozlíšenie medzi asistenciou a rozhodovaním.
9. Riziká AI pri hodnotení žiakov.
10. Ľudský dohľad, férovosť a vysvetliteľnosť.
11. Transparentnosť voči žiakom, rodičom a škole.
12. Schopnosť nastaviť si vlastné bezpečné pravidlá používania AI.

Úrovne vyhodnotenia

Úroveň 1: Základné povedomie

Účastník vie, že AI môže byť užitočná, ale nerozlišuje spoľahlivo medzi bezpečným a rizikovým použitím. Potrebuje ďalšie vedenie.

Úroveň 2: Začínajúci praktický používateľ

Účastník vie používať AI na jednoduché úlohy, ale potrebuje posilniť overovanie, prácu s údajmi a hranice pri hodnotení.

Úroveň 3: Bezpečný používateľ AI v pedagogickej praxi

Účastník vie primerane používať AI pri príprave, tvorbe materiálov a spätnej väzbe. Vie chrániť údaje, overovať výstupy a ponechať rozhodovanie na učiteľovi. Toto je odporúčaná cieľová úroveň pre bežného pedagóga.

Úroveň 4: Pokročilý metodický používateľ

Účastník vie nielen bezpečne používať AI, ale aj vysvetľovať pravidlá kolegom, pomáhať pri tvorbe školských postupov a identifikovať rizikové použitia AI.

Príklady otázok asistenta

„Chcete použiť AI na prípravu testu pre siedmy ročník. Aké informácie môžete do AI vložiť a aké by ste tam vkladať nemali?“

„Žiak vám odovzdal slohovú prácu. Chcete použiť AI na spätnú väzbu. Kde je hranica medzi pomocou a nevhodným hodnotením?“

„AI vám navrhne známku pre žiaka. Čo s týmto výstupom urobíte?“

„Ako by ste vysvetlili žiakom, že pri príprave pracovného listu ste použili AI?“

„Čo urobíte, keď AI odpovie veľmi presvedčivo, ale nie ste si istý, či je odpoveď pravdivá?“

„Ako by ste anonymizovali zadanie, v ktorom sa nachádza meno žiaka, jeho diagnóza a opis rodinnej situácie?“

Závěrečné výstupy zo školenia

Účastník po absolvovaní školenia získa tieto výstupy:

1. Kartu používania AI v pedagogickej praxi.
2. Sadu bezpečných promptov pre vlastný predmet.
3. Návrh pravidiel používania AI pri príprave výučby, spätnej väzbe a hodnotení.
4. Výstup z rozhovoru s AI gramotnostným asistentom.
5. Odporúčanú úroveň AI gramotnosti a návrh ďalšieho rozvoja.
6. Doklad o absolvovaní školenia a samostatného overenia AI gramotnosti.

Účastník absolvoval 10 hodinové školenie AI Act pre pedagógov zamerané na AI gramotnosť, bezpečné používanie generatívnej AI, ochranu údajov, riziká AI vo vzdelávaní, férovosť, ľudský dohľad a praktické používanie AI v pedagogickej praxi. Súčasťou školenia bolo individuálne konverzačné overenie AI gramotnosti prostredníctvom AI asistenta vytvoreného DNA marketing®, určeného na overovanie AI gramotnosti pedagogických zamestnancov.

Produktové jadro školenia

Školenie neskončí prednáškou. Každý pedagóg si svoju AI gramotnosť prakticky overí v rozhovore s AI asistentom a môže si overenie opakovať dovtedy, kým sa necíti pripravený používať AI bezpečne a zodpovedne v školskej praxi.